

LANDSTINGET BLEKINGE

Sprutbytesverksamhet i Blekinge

Bakgrund:

I början av 1980-talet såg man en explosiv spridning av HIV bland intravenösa missbrukare över hela världen varför WHO 1986 uppmanade till sprutbytesverksamhet.

Samma mönster sågs i Sverige och det första fallet i Skåne skedde 1986. Vid denna tid startades därför sprutbytesverksamhet vid ett 10-tal infektionskliniker i landet (inkl Karlskrona). Från 1989 tilläts dessa verksamheter fortsätta endast i Lund och Malmö i projektform.

Vid dessa kliniker har man allt sedan dess:

- informerat om blodsmitta
- delat ut rena och samlat in smutsiga sprutor och kanyler
- erbjudit vaccination mot hepatit B
- informerat om sexuell smitta samt erbjudit möjlighet att bryta denna med kondomutdelning samt rådgivning och undersökning av barnmorska
- bedrivit aktiv smittspårning genom utvidgad testning för HIV, hepatit B och C
- erbjudit möjlighet till läkarundersökning vid akut behov
- bedrivit motiverande arbete att avbryta missbruket genom kontakt med narkomanvård

Arbetet har lett till minskat riskbeteende bland missbrukarna, ingen lokal spridning av HIV eller hepatit B-smitta i upptagningsområdet och det finns inga tecken till att projektet lett till ökat missbruk pga ökad tillgång till rena sprutor.

Det råder internationell konsensus (CDC, WHO, forskarvärlden) om att sprutbyte skyddar mot HIV utan negativa effekter.

Nuläge:

Sedan 2006 är det åter tillåtet att bedriva sprutbytesverksamhet i syfte att förebygga HIV-infektion och andra blodburna infektioner bland personer som missbrukar narkotika (SFS 2006:323, SOSFS 2007:2). Förutom Lund/Malmö bedrivs numera sprutbytesverksamhet även i Stockholm, Helsingborg, Kristianstad och Kalmar.

Det är landstinget som ansöker hos Socialstyrelsen där det framgår att berörda kommuner biträtt ansökan. Då det numera inrättats en beroendeenhet med stöd från länets samtliga kommuner inom Psykiatrin i Landstinget Blekinge uppfyller vi de krav som ställs av Socialstyrelsen för att kunna bedriva sprutbytesverksamhet

Det finns i Blekinge ca 200 intravenösa narkomaner enligt uppskattning från polis och sociala myndigheter. Infektionskliniken och Psykiatrin vill erbjuda denna grupp möjlighet till sprutbyten. Då det från början är mycket svårt att bedöma hur stort behovet är skulle vi kunna starta i liten skala med personal från båda verksamheter en eftermiddag per vecka. Med ledning av Lunds erfarenheter kan man gissa att det handlar om ca 10-15 besök/vecka för Blekinges del.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 3/6 2014 (§76) att ge landstingsdirektören i uppdrag att inom ramen för LSVO lyfta frågan om förutsättningar och behov av eventuell sprutbytesverksamhet i Blekinge. Länets kommuner är tillfrågade via LSVO och hittills har Ronneby och Karlshamns kommun ställt sig bakom sprutbytesverksamhet i landstingets regi. Ärendet är under beredning i Sölvesborg, Karlskrona och Olofström kommuner.

LANDSTINGET BLEKINGE

Kostnad:

Kostnaden enligt beräkningar den från den senast öppnade sprutbytesverksamheten i Kristianstad ligger på cirka 1,2 mnkr/år, varav personal från Infektionskliniken och Psykiatri 800-900 tkr och driftkostnad (sprutor, kanyler, kondomer och vaccination) ca 300 tkr. Till detta kommer behov av separat journalsystem samt lämpliga lokaler avskilt från ordinarie verksamhet. Det senare är för närvarande inte möjligt inom befintligt lokalbestånd och får därför beaktas i samband med planering av Framtida Hälso- och sjukvård i Blekinge.

Med ledning av ovanstående föreslås Hälso- och sjukvårdsnämnden besluta att:

- planering för sprutbytesverksamhet beaktas i samband med planering av Framtida Hälso- och sjukvård i Blekinge

Karlskrona 2014-12-05

Bengt Wittesjö
Förvaltningschef
Blekingesjukhuset

Tina Möller
Förvaltningschef
Psykiatriförvaltningen